

วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการพัฒนาคุณาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยทำการศึกษาถึงการพัฒนาคุณาจารย์ สาเหตุและกิจกรรมของการพัฒนา บทบาทและวัตถุประสงค์ของโรงเรียนมัธยมศึกษา บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตามภารกิจของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยทั้ง 4 ด้าน คือ

1. ด้านการสอน
2. ด้านการวิจัย การเขียนบทความ และตำรา
3. ด้านบริการสังคม
4. ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ตลอดจนศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการพัฒนาคุณาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา วิธีดำเนินการวิจัยที่เสนอไว้ในบทนี้ ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของการวิจัย กลุ่มตัวอย่างประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและของอาจารย์เกี่ยวกับการพัฒนาคุณาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการพัฒนาคุณาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและอาจารย์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2527 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีรวม 5 แห่ง โดยแบ่งกลุ่มประชากรเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มผู้บริหารของโรงเรียน หมายถึง อาจารย์ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้รับผิดชอบและมีอำนาจตัดสินใจในกิจกรรมในสายงานต่าง ๆ ของโรงเรียน ได้แก่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หรือที่มีชื่อเรียกอย่างอื่นโดยทำหน้าที่ผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้ง 5 แห่ง รวมทั้งสิ้น 22 คน ใช้เป็นกลุ่มประชากรทั้งหมด โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง
2. กลุ่มอาจารย์ผู้สอน ได้แก่ อาจารย์ที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในโรงเรียนทั้ง 5 แห่ง ใช้กลุ่มตัวอย่าง 45% โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่ายของ Games และ Klare ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 221 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 2 กลุ่ม 243 คน ดังรายละเอียดความตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนผู้บริหารและอาจารย์แต่ละแห่งที่เป็นกลุ่มประชากร

ลำดับที่	โรงเรียนมัธยมศึกษา	จำนวนผู้บริหาร	จำนวนอาจารย์	รวม
1	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	5	48	53
2	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	4	60	64
3	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	6	44	50
4	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน	1	31	32
5	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	6	38	44
	รวม	22	221	243

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร บทความ ตำรา ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสัมภาษณ์ตรง
 คุณุฑิ ผู้มีประสบการณ์ และรวมทั้งประสบการณ์ที่ได้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสาธิตมา 10 ปี
 สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมสาธิตทั้ง 5 แห่ง ซึ่ง
 แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ถามทั้งกลุ่มผู้บริหาร
 และกลุ่มอาจารย์ ลักษณะของคำถามเป็นแบบกำหนดตัวเลือกให้เลือกตอบ (Checklist) มี
 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการพัฒนาอาจารย์ในโรงเรียน
 มัธยมสาธิต ใช้ถามทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ ลักษณะคำถามเป็นแบบประเมินค่า
 (Rating Scale) มีจำนวน 50 ข้อ โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. พัฒนาคณาจารย์ด้านการสอน มีจำนวน 20 ข้อ
2. พัฒนาคณาจารย์ด้านการวิจัย เขียนบทความ และตำรา มีจำนวน 12 ข้อ
3. พัฒนาคณาจารย์ด้านบริการสังคม มีจำนวน 9 ข้อ
4. พัฒนาคณาจารย์ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีจำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคและปัญหาในการจัดกิจกรรม
 เพื่อพัฒนาคณาจารย์ ใช้ถามทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ ลักษณะคำถามเป็นแบบประเมินค่า
 (Rating Scale) มีจำนวน 17 ข้อ

เกณฑ์สำหรับพิจารณา วิเคราะห์แบบสอบถาม สำหรับแบบสอบถามกำหนดให้เลือกตอบ
 ไขห้าค่าความถี่และหาค่าร้อยละ ส่วนแบบประเมินค่าได้ให้น้ำหนักคะแนนดังนี้

4	หมายความว่า	ได้เคยปฏิบัติในสิ่งนั้นมากที่สุด บ่อยที่สุด
3	หมายความว่า	ได้เคยปฏิบัติในสิ่งนั้นมาก บ่อย
2	หมายความว่า	ได้เคยปฏิบัติในสิ่งนั้นน้อย
1	หมายความว่า	ได้เคยปฏิบัติในสิ่งนั้นน้อยที่สุด
0	หมายความว่า	ไม่เคยปฏิบัติในสิ่งนั้นเลย

การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามเป็นขั้น ๆ ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า ถึงวิธีการและรูปแบบของการพัฒนาคุณาจารย์ในสถาน การศึกษาต่าง ๆ จากเอกสาร ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งกล่าวข้างต้น ตลอดจนขอคำปรึกษาและสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีประสบการณ์ทางด้านการพัฒนาคุณาจารย์ ผู้บริหารและเคยบริหาร โรงเรียนมัธยมสาธิต เพื่อกำหนดแนวความคิดในการสร้างแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม แล้วนำเสนอผู้ช่วยศาสตราจารย์พนพงษ์ บุญจิตราภุศล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำและร่วมกันพิจารณาคัดเลือก แก้ไขทั้งเนื้อหาและภาษา ที่ใช้ให้เหมาะสม เพื่อใช้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ต่อไป
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีทั้งความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในการพัฒนาคุณาจารย์และการบริหารงานในโรงเรียนมัธยมสาธิต ได้ช่วยพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ ช่วยปรับปรุงเนื้อหาและสำนวนภาษา ซึ่งได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่ง
4. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามพร้อมทั้งข้อ เสนอแนะต่าง ๆ จากผู้ทรงคุณวุฒินำเสนอ อาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อร่วมกันพิจารณาแก้ไข ปรับปรุงแบบสอบถาม ให้เป็นแบบสอบถามฉบับจริงที่ ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ขอหนังสือออกจากรับผิดพิพชาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงอาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการของโรงเรียนมัธยมสาธิตทั้ง 5 แห่ง เพื่อแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามพร้อมทั้งหนังสือแนะนำและคำชี้แจงการตอบแบบสอบถาม ไปให้ผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมสาธิตทั้ง 5 แห่ง ด้วยตนเอง โดยมีอาจารย์ใหญ่และเพื่อน อาจารย์ที่ปฏิบัติราชการในแต่ละโรงเรียนพาเข้าพบอาจารย์ใหญ่และผู้อำนวยการของแต่ละ โรงเรียน เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามสู่กลุ่มตัวอย่างประชากรและขอความร่วมมือในการตอบ และเก็บรวบรวมแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยได้ไปเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองจากโรงเรียนแต่ละแห่ง ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีทั้ง 5 โรงเรียน

แบบสอบถามที่ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยมี 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา 5 แห่ง จำนวน 22 ท่าน ส่งแบบสอบถามไป 22 ฉบับ

กลุ่มที่ 2 กลุ่มอาจารย์ ซึ่งสุ่มตัวอย่างเอ้ารยละ 45 จากจำนวนอาจารย์ในแต่ละโรงเรียน จำนวน 221 ท่าน ส่งแบบสอบถาม 221 ฉบับ

รวมแบบสอบถามที่ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด 243 ฉบับ ได้รับคืนและใช้เป็นแบบสอบถามที่วิจัยได้ 232 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.47 ดังแสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนจำแนกตามกลุ่มตัวอย่างประชากร

ประเภทประชากร	ส่งไป	ได้รับคืนและใช้วิจัยได้	ร้อยละ
กลุ่มผู้บริหาร โรงเรียน	22	22	100.00
กลุ่มอาจารย์	221	210	95.02
รวม	243	232	95.47

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ โดยการ แจกแจงความถี่ และหาการยลละของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละข้อ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการพัฒนาอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมสาธิต ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาอาจารย์ด้านการสอน การพัฒนาอาจารย์ด้านการวิจัย เขียนบทความและตำรา การพัฒนาอาจารย์ด้านบริการสังคม และการพัฒนาอาจารย์ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยมัธยิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของรายชื่อและรายค้านแต่ละด้านของกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์

3. ข้อมูลเกี่ยวกับอุปสรรคและปัญหาในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาอาจารย์ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยมัธยิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของแต่ละข้อของกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์

4. เกณฑ์การตีความหมายข้อมูลตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการพัฒนาอาจารย์ มีดังนี้

ช่วงคะแนน 0.00 - 0.49	หมายความว่า ไม่ได้มีการปฏิบัติในสิ่งนั้นเลย
ช่วงคะแนน 0.50 - 1.49	หมายความว่า มีการปฏิบัติในสิ่งนั้นน้อยที่สุด
ช่วงคะแนน 1.50 - 2.49	หมายความว่า มีการปฏิบัติในสิ่งนั้นน้อย
ช่วงคะแนน 2.50 - 3.49	หมายความว่า มีการปฏิบัติในสิ่งนั้นมาก, บ่อย
ช่วงคะแนน 3.50 - 4.00	หมายความว่า มีการปฏิบัติในสิ่งนั้นมากที่สุด

5. เกณฑ์การตีความหมายข้อมูลตอนที่ 3 เกี่ยวกับอุปสรรคและปัญหาในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาอาจารย์ มีดังนี้

ช่วงคะแนน 0.00 - 0.49	หมายความว่า ไม่มีอุปสรรคและปัญหาในสิ่งนั้นเลย
ช่วงคะแนน 0.50 - 1.49	หมายความว่า มีอุปสรรคและปัญหาในสิ่งนั้นน้อย
ช่วงคะแนน 1.50 - 2.49	หมายความว่า มีอุปสรรคและปัญหาในสิ่งนั้นมาก
ช่วงคะแนน 2.50 - 3.00	หมายความว่า มีอุปสรรคและปัญหาในสิ่งนั้นมากที่สุด